Anul II. Nr. 9

August 1952

Ad me currendum est
in omni judicio
(De Imitatione Christi.
Lib. III. Cap. 46)

ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

G. RACOVEANU :

ORTODOXIE ROMÂNEASCĂ

Cu un alt prilej însemnam, în această foaie a noastră, datele complicatei probleme a unității ființei adevărului creștin în diversitatea aspectelor lui. Afirmam atunci că unitatea Bisericii este asigurată prin unitatea adevărului ei. Adevărul acesta este absolut; trăirea lui de către oameni însă, fiind fapt istoric, este relativă. Deaceea neamurile felurite care alcătuesc Biserica lui Hristos aduc aci specificul lor. Căci unitatea nu este uniformitate, sărăcire de specific, de unic, reducere la numitor comun.

Diversitatea înfloririi adevărului, spre a rămâne creștină, nu trebue să depășească însă anumite limite: ea nu trebue să contrazică tradiția ecumenică, — tradiție cristalizată în hotăriri de credință, în tratate și în canoane recunoscute de întreaga Biserică — Apuseană și Răsăriteană — ca închizând adevăruri revelate. Căci — revenind la diversitatea înfloririi adevărului — s'ar putea ca uneori înflorirea aceasta să fie anormală; sau normală fiind, s'ar putea să fie fals formulată. Deaceea, referindu-ne la trăirea adevărului etern în Biserica Răsăritului (sau în Biserica Ortodoxă) spuneam că nu tot ce apare, în câmpul vieții Bisericii răsăritene este ortodoxie, numai pentru cuvântul că a crescut și se practică aci. Practica și teoria ca să fie „ortodoxă" trebue să fie mai întâi creștină. Creștină în formă răsăriteană: grecească, rusească, românească.

„Biserica Ortodoxă a Răsăritului" este denumire generică. În sânul ei nu există unitate de expresie a adevărului. Căci într'un fel se manifestă evlavia românească, în altfel cea rusească și în altul cea grecească. Așa fiind, se pune întrebarea: care sunt notele specifice ale „ortodoxiei românești" în marea familie a ortodoxiilor răsăritene?

Situația de astăzi a diferitelor Biserici răsăritene este vrednică de plâns. Autocefaliile căzute în robie muscălească și-au pierdut libertatea. Păstorii nu mai pot rosti adevărul; iară Năimiții vorbesc împotriva adevărului, aflat în paza tradiției ecumenice. În exil, e anarhie: nimeni nu mai vrea să stea subt ascultare. „Ortodoxia" a ajuns moșie fără stăpân: cine vrea pune plugul, trage brazdă, sparge sloguri și bate aci parii lui. Cine nu este „acasă" în niciunul din domeniile spiritului vorbește și scrie . . . despre „ortodoxie". Omul neprevenit află astfel că ortodoxie românească asta ar însemna: special miros de tămâie, patină, afumare (la propriu!), poezie, vitejie, minunăție, ș. a. m. d.

Libertatea de a vorbi despre ortodoxie este evident garantată de constituție, oricărui cetățean român. (Chiar și în R. P. R.). Și de această libertate se face astăzi uz, din plin. Socotim deci necesar a spune în ÎNDREPTAR două vorbe și un cuvânt asupra lucrului.

Florile trăirii românești a Evangheliei, în cursul — să zicem — unui mileniu, nu pot fi ușor strânse într'un buchet, pentru grăbita desfătare a oricui. Nu în cuprinsul unui articol de gazetă poate fi rezolvată o problemă atât de complicată ca cea a creștinismului sau a ortodoxiei românești . . . Într'un articol de gazetă pot însă fi schițate datele problemei. Pentru temperarea celor învăluiți în haina tuturor îndrăznirilor.

Se numără astăzi pe degete cunoscătorii vremilor în care, după cum spun străinii călători, „în acel creștinesc — iară mai vârtos, iubitor și primitor de străini — pământ al Moldovei", ori al Valahiei „cu codrii ei cei prea mari, cu mulțimea de pomăt, cu sănătatea văzduhului și cu prea-multele ei schituri" viețuiau nenumărați părinți sfinți. În enciclopedii nu se află mai nimic despre trecuta viață spirituală a țărilor românești creștine. Barbarii, pârjolurile și jefuitorii vremilor mai nouă au nimicit, fără ogoire, urmele vieții în Hristos a binecinstitorilor Românii. Nu mai există nici Vodița nici Snagovul; iară la Tismana, ori la Căldărușani uneltele lui Antihrist au așezat lagăre de concentrare. Nu mai există nici vestita așezare călugărească a Starețului Vasile dela Poiana Mărului (Buzău); nici schitul Trăisteni (Râmnicu-Sărat) unde a trăit acel călugăr valah „prieten al vrăbiilor" — un S. Francisc valah —; nu mai sunt nici „morile" de hârtie ale lui Matei Vodă Basarab (pe Olt) ori ale lui Alexandru Moruz Voevod (pe Sabar); nu mai stau nici tipografiile dela Târgoviște, dela Snagov, dela Cișmeaua Mavrogheni; nu mai sunt în mâinile noastre nici manuscrisele nemțene dela începutul secolului XV, nici mulțimea de podoabe ale sfintelor locașuri. Bogata viață dela Tismana, dela Cozia, dela Argeș, dela Căldărușani, dela Neamțul, dela Putna, dela Secul, s'a stins. Schiturile Transilvaniei au pierit. Trecut-a vremea Domnilor și a Boerilor care din ridicarea unui lăcaș

continuarea în pag. 3

Cuvintele vii și cuvintele moarte

de **N. I. HERESCU**

„La vreme nouă, vocabular nou!" Așa declarase sentențios, și nu tocmai de mult, dl. Al. Graur, cunoscutul linguist comunist, de curând concediat de către stăpânii lui dela Moscova.

Sentența dlui Graur constitue desigur un principiu politic scump armatei de ocupație, care vede în el încă un mijloc de subjugare spirituală a României; nu însă și un adevăr științific. Cine își închipue că, dacă introduce în dicționare cuvinte ca **robotnic, narodnic, kolhoznic, udarnic,** și multe altele de aceiași teapă, și dacă apoi dă poruncă să fie întrebuințate în presa plătită de ocupant (singura existentă, dealtfel), aceste cuvinte au și pătruns în limba noastră, se înșeală cu desăvârșire. Dl. Graur, firește, nu se poate înșela în chip atât de grosolan; dar când proclama: „la vreme nouă, vocabular nou", dsa scria din ordin, făcând parte, pe atunci, dintre linguiștii de serviciu ai ocupantului

Desigur, armata de ocupație nu se slujea numai de dl. Graur; ea avea și are o întreagă echipă de plăsmuitori linguistici, uniți în cuget și'n nesimțiri, care execută ordinele cu sârguință, și adeseori cu haz. Unul dintre ei, un oarecare Coteanu, cerea (în revista „Cum vorbim") folosirea „cuvintelor noi", pentru motivul că ar fi „aducătoare de cultură nouă". Noile cuvinte culturale ale Coteanului sună așa: **agitatoric, activist, dirijoral, pasivism, turlist** (și câte altele!). Stă biet rumânul și se întreabă: care o fi „cultura" nouă pe care o aduce asemenea jargon? Se întreabă și nu află răspuns, afară numai dacă, spre exemplu, **turlist** vine dela **tur,** dar în acest caz nu mai e vorba de o treabă culturală ci de o afacere privată, care privește exclusiv pe Coteni . . .

Un alt membru al echipei, fost ambasador și linguist incontestabil-căci nu noi cei de-aici, din Occidentul putred și obiectiv, îi vom contesta calitatea de linguist — învață pe Români că limba rusă e „frumoasă, bogată și originală"; drept aceea dsa face elogiul noilor cuvinte românești („românești", zice el), venite direct și recent din limba rusă. Să ascultăm și noi cuvintele frumoase, bogate și originale, în fața cărora se topește de admirație linguistul-ambasador: **colhoz, combaină, comsomol, partinic, politruc, sovhoz, stahanovist, tractorist, exponat . . .** Ce-o fi exponatul ăsta? Nici un Român nu i-ar ghici înțelesul, dacă n'ar fi avut prudența să-l explice linguistul cu pricina: „exponat" se numește obiectul expus într'un muzeu! Dar pe care Român îl veți auzi vorbind, când intră într'un muzeu, de exponaturile respective? (Căci bănuesc că așa trebue să facă pluralul dela exponat: un exponat, două exponaturi, precum un rahat, două rahaturi . . . Ori poate o fi: un exponat, doi exponați?). Nu, dle ambasador al limbii: în ciuda d-tale, Românii vor continua să vorbească de picturile dintr'un muzeu de pictură, de sculpturile dintr'un muzeu, de sculptură, de obiectele casnice sau de țesăturile dintr'un muzeu etnografic, și așa mai încolo.

Să ne înțelegem bine: eu nu tăgăduesc că limba rusă e frumoasă, bogată și originală. Dar asta la ea acasă, în Rusia. La noi în România sunt frumoase, bogate și originale cuvintele noastre românești. Niciodată la țară, acolo unde se află marele rezervoriu al graiului strămoșesc, plugarii nu vor cuvânta între ei în chipul pocit în care ar fi dorit să-i audă grăind politrucii linguistici dela răposata revistă „Cum vorbim". Și colhozurile și sovhozurile, și narodnicii și udarnicii, și exponaturile (sau exponații) se vor irosi în bătaia vântului ca un fum rău mirositor; nici urmă nu va rămâne, din toate aceste pocitanii, în limba poporului român. O singură expresie va dăinui în românește după ce vor trece aceste vremuri de pomină: o expresie pe care memoria tenace a poporului nostru o va scoate totdeauna din uitare, și pe care o vor folosi deopotrivă, în veacul veacului, și plugarul mucalit și orășanul umorist (căci umorul e una dintre formele înțelepciunii), — expresia **„davai ceas".** Expresie în adevăr „aducătoare de cultură nouă", cum ar zice Coteanu, dar nouă nu pentru noi, ci pentru cei care umblau după ceasuri ca după lucru nemaivăzut . . .

În vol. XXIV al operelor complete ale lui Lenin se găsește un articol intitulat: „Despre purificarea limbii ruse". Scrie Lenin: „Noi stricăm limba rusă. Întrebuințăm fără necesitate cuvinte străine. Le întrebuințăm greșit . . . Oare nu e momentul să declarăm război întrebuințării fără nevoe a cuvintelor străine?" Iar în 1920, tot Lenin scria lui Lunaciarski, pe atunci comisar al poporului pentru instrucția publică: „Nu a venit oare vremea să se alcătuiască un dicționar al adevăratei limbi rusești, să zicem un dicționar al cuvintelor întrebuințate de clasici, dela Pușkin până la Gorki? . . . Ce crezi d-ta despre această idee: un dicționar al limbii clasice rusești?"

Îți pun și eu întrebarea, dle Iorgu Iordan: ce crezi dta despre această idee: un dicționar al limbii clasice românești? Nu a venit oare vremea să se alcătuiască un dicționar al adevăratei limbi românești, să zicem un dicționar al cuvintelor întrebuințate de clasici, dela Alecu Russo până la Ion Pillat? Căci dta și tovarășii dtale dela revista „Cum vorbim" stricați limba românească . . .

*

În realitate, dicționarul n'a fost niciodată, și pentru nicio limbă, icoana fidelă a graiului vorbit. În orice dicționar, există cuvinte vii, acelea pe care toată lumea le folosește la fiecare pas și pe care adevărații scriitori ai neamului le scriu în cărțile lor, și există cuvinte moarte, cele pe care nimeni nu le întrebuințează, sau foarte puțini și foarte rar. Cuvintele vii formează limba, cuvintele moarte alcătuesc doar muzeul

continuarea în pag. 2

FLAVIU POPAN:

ÎNTÂMPINAREA LUI 23 AUGUST

Sărbătorirea zilei de 23 August în Republica Populară a întrecut cu mult importanța discuțiilor deschise aci în exil pentru, sau împotriva armistițiului. În țară nu se mai discută; faza argumentărilor de tot felul a fost de mult depășită. În România oficială se rostește astăzi un crez bine definit: „Trăiască 23 August, măreața sărbătoare a eliberării Patriei noastre de către glorioasa Armată Sovietică! Sub steagul lui Marx, Engels, Lenin și Stalin, înainte pentru construirea socialismului în Patria noastră, Republica Populară Română!" (Din „Chemările" de 23 August 52 ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român). În cuvântări și în articole de ziare nu sunt pomeniți nici prietenii și nici dușmanii armistițiului din regimul trecut. Au fost dați toți uitării, cu excepția Maiestății Sale Regelui Mihai și a Mareșalului Antonescu, dușmani de neuitat, puși pe același plan și atacați deopotrivă, împreună cu „imperialiștii americani", într'un articol de fond din Scânteia (14 August). Despre însăși desfășurarea evenimentelor din acea vreme e greu de găsit comentarii mai ample. Abia unele observații ca acestea: „Neuitatele zile ale lui August 1944 . . . încununare a luptei pe care au dus-o oamenii muncii din țara noastră . . ." (România Liberă, 22 August). Lupta a fost dusă de oamenii muncii, iar „încununarea" a făcut-o „marea și invincibila Uniune sovietică, eliberatoarea țării noastre, bastionul democrației și socialismului". Nu găsim nici un alt tovarăș de merit și responsabilitate. Despre jertfa soldaților români, nici o vorbă. Comuniștii au luat asupra lor tot meritul. Și pe drept cuvânt: aproape nimeni nu putea prevedea pe atunci cât de aproape suntem de începutul sfârșitului . . .

La sărbătorirea zilei de 23 August din acest an tovarășii soldați, matrozi, sergenți și cartnici au defilat ca întotdeauna; oamenii muncii, țărănimea muncitoare, bărbați și femei, au trecut în pas cadențat în fața tribunelor din piața Stalin. S'a dansat seara până târziu în Capitală și în alte orașe. Tovarășul V. V. Kuznețov, membru al Prezidiului Sovietului Suprem, tovarășii miniștri Gh. Apostol și Emil Bodnăraș au ținut cuvântările oficiale. Numele lui Stalin, »cel mai bun prieten al poporului nostru și genialul învățător al oamenilor muncii din lumea întreagă«, a fost scandat minute în șir, într'o atmosferă de puternic entuziasm, de către toți ascultătorii. Așa s'a manifestat.

Dar nu în aceste manifestații, ci altundeva trebue căutat esențialul sărbătoririi. Cu săptămâni înainte, fiecare număr de ziar reporta pe întia pagină, cu titluri cubitale, realizările obținute în industrie și agricultură, „în întâmpinarea zilei de 23 August". În cinstea acestei zile s'au deschis termocentralele „Ovidiu II" de pe Canalul Dunăre și „Gheorghiu Dej" la Doicești; s'au mobilizat muncitorii în cele mai avântate întreceri socialiste; s'a depășit de către mulți planul, lucrându-se de pe acum în contul anului 1954; s'au făcut „schimburi de onoare" între muncitori; codificându-se toate aceste realizări în noua Constituție, încununare a drumului deschis de invincibila Armată Sovietică. În țară a fost stors, în aceste zile sufletul și sudoarea a mii de oameni pentru a consolida noua vieață socialistă, născută în semnul acestei zile. Cu numele de 23 August au fost botezate uzine, raioane, cinematografe. Cu ocazia acestei sărbători comuniștii au vorbit de un „avânt creator" și de „un ritm năvalnic" al muncii sau de „condiții de furtunoasă desvoltare a industriei". Ei nu admit discuții, ci pretind cu stăruință organizată înfăptuiri pentru construirea socialismului în slujba Rusiei Sovietice.

Știm câtă silă întunecă acest avânt și cât amar ascunde minciuna bucuriei din inimă și a entuziasmului sărbătoresc. Statisticele oficiale admit că în sectorul agricol nu s'a realizat decât 12,6 % din planul de socializare. În discursurile lor tovarășii miniștri au vorbit de o reacțiune crescândă a elementelor potrivnice dinlăuntrul țării și îndeosebi V. V. Kuznețov, delegatul sovietic, a subliniat importanța vigilenții și a intransigenții față de dușmanii poporului.

Totuși putem constata un lucru în afară de orice îndoială: Comuniștii din țară au înțeles primatul acțiunii unitare și a realizărilor de tot felul, dela cele mai neînsemnate până la cele mai mari, pentru consolidarea vieții noi, așa cum o înțeleg ei.

Și atunci, privind starea Românilor din exil, ne punem întrebarea din Evanghelie: Sunt fiii întunerecului mai înțelepți decât fiii luminii?

DEUX CHOSES D'UN PRIX INESTIMABLE NOUS SONT COMMUNES, QUI SONT COMME UN GAGE ET UN AGENT D'UNION MIS AU COEUR MEME DES EGLISES: L'EUCHARISTIE, QUI EST LE SACREMENT MEME DE L'UNITE, ET LE CULTE DE LA VIERGE MARIE, NOTRE-DAME D'AVANT LES ABIMES, NOTRE-DAME D'AVANT TOUTES NOS DIVISIONS **(NONDUM ERANT ABYSSI ET EGO CONCEPTA ERAM . . .).**

AVEC l'ORIENT, NOUS AVONS LA FERME CONVICTION QUE L'UNION SE FERA UN JOUR. COMMENT SE PRODUIRA-T-ELLE? LE MOUVEMENT PARTIRA-T-IL DE L'EGLISE RUSSE, DE L'EGLISE ROUMAINE, NOUS NE LE SAVONS PAS; MAIS PEUT-ETRE CES DEUX CHRETIENTES OFFRIRAIENT-ELLE, POUR CETTE GRANDE OEUVRE, DES POSSIBILITES PARTICULIERES.

M. - J. Congar

SFANTUL IOAN-AL-CRUCII
(SAN JUAN DE LA CRUZ):

POESII

traduse de

ALEXANDRU BUSUIOCEANU

„LÂNGĂ APA VAVILONULUI"

Lângă apa curătoare
ce la Vavilon aflam,
acolo am șezut plângând,
acolo țărna udam.

De tine aminte aducându-mi,
Sioane, ce te iubeam,
dulce amintirea-ți era
și cu ea mai mult plângeam.

Mi-am lăsat straiele bune,
cele de trudă'mi puneam
și'n sălcii verzi atârnat-am
strunele pe care le-aveam,

părăsindu-le'n nădejdea
ce'n tine singur mi-era;
acolo doru' rănitu-m'a
și inima mi-o smulgea.

Spusu-i-am să mă ucidă
de-atâta cât sângeram;
io'n jaru' lui mă puneam
știind că mă'nvălvora,

desvinuind păsăruica
ce'n acel jar se scrumea;
eram în mine murind
și'n tine doar respiram.

Muream în mine prin tine,
prin tine iar înviam,
de tine-aducerea-aminte
viața mi-o da și mi-o lua.

Și se bucurau streinii,
unde'n robie m'aflam.
De cântece mă'ntrebau,
care'n Sion le cântam:
Cântă din Sion un psalom,
să-l auzim cum sună.

Spuneți-mi: Cum în streini,
unde după Sion plângeam,
cântatu-aș fi bucuria
care'n Sion o lăsam?
Aș lepăda-o uitării
să știu că'n streini cântam.

De cerul gurii lipească-se
limba cu care grăiam,
dacă de tine-aș uitare
în țara unde trăiam.

Între crengile verzi, Sioane,
ce Vavilonu'mi tindea,
să-și uite de mine dreapta-mi,
că pe ea'n tine-o iubeam,

de nu mi-aș aduce-aminte
de tot ce'n tine gustam
și de-aș fi avut sărbătoare
de fără tine-o serbam.

O! fică a Vavilonului,
amar de tine, mișelnică!
prea-fericit era cel
în cine crezu'mi puneam
c'avea să'ntoarcă pedeapsa
ce din mâna ta purtam.

Si-și va aduna odraslele,
cu cel ce'n tine plângeam,
la piatra ce e Cristos,
prin care eu te lăsam.

JACQUES LASSAIGNE: **La peinture espagnole, des fresques romanes jusqu'à Goya** (secțiunea: „Biographies des peintres espagnols et Bibliographie", de **Alexandru Busuioceanu**). Skira (Coll. „Peinture. Couleur. Histoire"). Genève 1952. — 144 pag. in-4° mare; 70 ilustrații în colori.

Cuvintele vii și cuvintele moarte

limbii: dicționarul. Problema vocabularului este deci o chestiune de întrebuințare, de frecvență, sau, cum se spune în linguistică, d **uz**. Ceeace nu intră în uz, nu intră în limbă.

Devenit de mult o simplă banalitate, acest adevăr e cunoscut de când lumea. E deajuns să amintim că acum două mii de ani, Horațiu, în „Arta poetică" (și în versuri care ar putea fi semnate azi de orice specialist în linguistică), enunța rolul esențial al **uzului** în viața și în moartea cuvintelor. Mult mai târziu, la noi, marele Hașdeu îi dădea o nouă și ingenioasă formulare sub numele de „Teoria circulației", în introducerea la **Etymologicum magnum Romaniae.**

Cei care astăzi, la București, întorcând spatele adevărului și făcând politica totdeauna falimentară a servituții, stau să înnumere contingentul de cuvinte de origină slavă, bucuroși că sunt numeroase, și, pe de altă parte, se opintesc să îndese, în acelaș răbdător dicționar, toată liota cuvintelor rusești impuse de armata de ocupație, nu vor reuși să convingă, cu această operație naivă, decât pe cei mai dinainte convinși, fără demonstrație. Limba română rămâne o limbă latină, (1) faptul că se pot alinia, în românește, șiruri de cuvinte slavonice nu-i desființează caracterul latin. Cuvinte străine de structura fundamentală a unui grai se găsesc cu duiumul în toate limbile pământului, și în cele mai evoluate. Ba chiar și în limba rusă . . .

Fie, în limba franceză, următoarea simplă și eliptică propozițiune:

Le tarif du magasin des douanes.

Tarif e cuvânt arab, **magasin** e cuvânt arab,**douane** e cuvânt arab. După teoria narodnicilor dela București, ar urma să concludem că limba franceză e o limbă arabică, ceeace, pe cât știu, nimeni nu s'a încumetat să afirme, cel puțin până în prezent. Rămâne să urmărim cu atenție viitoarele numere ale publicației linguistice **Pravda** . . .

Pentru limba română, Hașdeu amintise că nu se poate alcătui, în românește, propozițiunea cea mai simplă, fără ca în ea să intre elemente latine. Încă dela 1886, data apariției primului volum din **Etymologicum magnum,** ilustrul învățat invitase pe Cihac „să compună el însuși, în proză, o frază românească de cinci șiruri, în care toate cuvintele să fie numai slavice . . ." și Hașdeu preciza, scoțând în evidență valoarea uzului, a frecvenței, a „circulației", că: „un **și**, un **să**, un **că**, un **cu** etc., fără de care nu e chip a construi o frază românească, sunt ca 100, ca 1000 către 1", față de cuvintele slave.

Rămășagul pus de Hașdeu, Cihac nu l-a putut ține; l-a ținut însă, 60 de ani mai târziu, unul dintre linguiștii de serviciu ai armatei de ocupație, acum și el „epurat", dl. Al. Rosetti (2). Venit, în 1947, să ne facă de râs la Paris cu luminile neștiinței sale dl. Rosetti a afirmat, în fața unei adunări savante, că el poate compune în românește o frază numai cu cuvinte slave. Și a compus-o! E drept, nu de cinci rânduri, cum cerea Hașdeu, ci de șase . . . cuvinte. Propozițiunea rosettească, citită îngâmfat în auzul savanților uluiți, este următoarea:

Iubesc pe prietenii scumpi și dragi.

Iubesc, prieten, scump, drag sunt fără îndoială cuvinte de origină slavă. Dar **pe** e latin, **și** e latin (Hașdeu îl prevenise doară pe imprudentul Rosetti — Cihac că fără un **și**, un **să**, un **că**, un **cu** nu e chip a construi o frază românească . . .) Mai mult, în fenomenala propozițiune plată a neajutoratului Rosetti, sunt încă două elemente latine: sufixul verbal — **esc**, din **iubesc**, și articolul **i**, din **prietenii**. Deci, la un total de șase cuvinte, patru elemente latine. Savanții francezi au înțeles pe loc cu cine au aface și la conferința următoare sala a fost goală. Rosetti-Cihac a rămas mofluz, de vorbă cu pereții.

Tot astfel, în propozițiunea franceză pe care am însăilat-o mai sus, după chipul și asemănarea lui Rosetti: „le tarif du magasin des douanes", alături de cele trei cuvinte arabe, articolele **le, du** și **des**, elemente latine, denunță imediat, chiar și ochiului cel mai inexpert, adevăratul caracter al limbii franceze.

Cuvinte vii, cuvinte moarte: dicționarul le dă adăpost și unora și celorlalte, căci **dicționarul e inventar, nu viață.** Dar „egalitatea" cuvintelor din dicționar e o simplă iluzie. Zadarnic încearcă, la București, linguiștii din serviciul ocupantului, să copleșească, cu mortăciunile lor rusești, vitalitatea limbii române. Poporul nostru le răspunde placid cu cuvintele bătrânești, adaptate împrejurării, ale Mitropolitului Dosoftei:

„Mai mi-i voia cinci cuvente să grăescu, ca și pre alții să învăț, decât zeace mii de cuvente într'altă limbă".

N. I. HERESCU

(1) Cfr. N. I. Herescu, **La romanità della Romania**, Istitute de Studi Romani, Roma, 1942, p. 11-15.

(2) Faptul a mai fost amintit și de d. G. Nicoară, în revista „Gânduri libere", nr. 3, Iulie 1951, p. 25-28.

CTITORI

Neagoe Basarab, Doamna Despina și copiii lor. Tabloul ctitoricesc dela biserica Episcopală din Curtea-de-Argeș. (Fresca astăzi în Muzeul de Artă Religioasă din București).

Mircea cel Bătrân. Tabloul ctitoricesc dela biserica Episcopală-Argeș. (Muzeul de Artă Religioasă din București).

PSALMUL 30

Spre Tine, Doamne, sârguesc:
să nu fiu rușinat, în veac;
liberează-mă, după dreptatea Ta!
Pleacă spre mine urechea Ta,
grăbește spre izbăvirea mea!

Fii stânca scăpării mele,
cetate întărită, ca să mă mântuești!

Căci Tu ești stânca și cetatea mea,
pentru numele Tău mă conduci
și mă'nsoțești.

II

Scoate-mă din lațul pe care mi l-au întins,
căci Tu ești scăparea mea.
Mânilor Tale încredințez spiritul meu:
Tu, Doamne Dumnezeule neschimbat,
mă vei libera!

Tu urăști pe cei ce idoli deșerți cinstesc,
iară eu încrederea în Domnul îmi pun!

Mă voiu bucura și mă voiu veseli
de îndurarea Ta,
căci ai luat seama la ticăloșirea mea,
în nevoi ajutat-ai sufletul meu.

În mânile vrăjmașilor mei nu m'ai dat,
ci picioarele mele în loc larg le-ai așezat.

Milostiv fii mie, Doamne, că sânt în nevoi;
de obidă se stinge ochiul meu,
sufletul și trupul meu.

Căci viața mi se scurge'n trudă
și anii mei în suspin.

Puterea mea, de mâhnire, s'a sleit
și oasele mi s'au topit.
Ajuns-am dușmanilor mei ocară;
vecinilor batjocură
și cunoscuților mei spaimă;
cei ce mă văd pe cale, fug de mine.

Inimile lor uitării m'au dat, ca pe un mort;
ajuns-am asemenea unui hârb.

Căci am auzit șoșotirea multora:
pretutindeni spaimă!
cei ce țin sfat împotrivă-mi
și-au pus în gând să-mi ia viața.

III

Dar eu, Doamne, în Tine mă încred;
zic: Tu ești Dumnezeul meu!
În mâna Ta stă soarta mea:
scoate-mă din mâna dușmanilor
și a celor ce mă prigonesc!

Arată mie, slugii Tale, față senină,
scapă-mă, cu îndurarea Ta!

Fă, Doamne, să nu fiu rușinat
fiindcă Te-am chemat;
rușinați să fie cei necredincioși,
fără graiu, în abis să se prăvală.

Mute să fie buzele mincinoase,
care cu obrăznicie grăesc
împotriva celui drept,
în îngâmfare și dispreț!

IV

Mare e, Doamne, bunătatea Ta,
pe care ai păstrat-o
celor ce se tem de Tine,
pe care, celor ce aleargă la Tine,
în vârul oamenilor o arăți.

Tu de punerea la cale a oamenilor
cu scutul feței Tale'i ocrotești,
de certarea limbilor,
în cort îi tăinuești.

Binecuvântat fie Domnul,
căci mi-a arătat
minunată îndurarea Sa,
în cetate întărită.

Zisu-mi-am, în frica mea:
„Aruncat sânt dela fața Ta":
Dar Tu ai auzit glasul implorării mele,
când am strigat către Tine.

Iubiți pe Domnul, voi toți sfinții Lui!
Domnul pe cei credincioși păzește,
dar celor ce se trufesc,
din belșug le răsplătește.

Prindeți curaj și vă întăriți inima,
voi toți cei ce v'ați pus
în Domnul speranța!

(Traducere de OCTAVIAN BÂRLEA și GEORGE RACUVEANU, după LIBER PSALMORUM Nova e textibus primigeniis interpretatio latina cum notis criticis et exegeticis. Roma 1945).

PUNERI LA PUNCT

Domnul Leon Negruzzi ne-a trimis spre publicare articolul de mai jos, încredinţat fiind că era absolut necesar să-l scrie şi să fie dat publicităţii aşa cum a fost scris; că se impunea să se ridice cineva care să pună lucrurile la punct şi să deschidă o fereastră prin care să intre puţin aer proaspăt în casa gândirii politice româneşti ajunsă pradă haosului.

Nu împărtăşim unele din ideile pe care articolul le închide. Nu ne place nici forma în care el se prezintă. Dar nu putem lua asupră-ne răspunderea zădărnicirii nobilei încercări a unui Român de bună-credinţă. Îl publicăm, deci. Conform dorinţei autorului, nu ne-am atins nici de punctuaţia, nici de ortografia articolului. N. Red.

În faimosul său discurs de la Fulton, Onorabilul Winston Churchill a afirmat într'o frază lapidară existenţa impusă de Moscova între două lumi, al Cortinei de fer.

Desigur fostul şi actualul Premier englez avea dreptate. De altfel evenimentele cari s'au perindat de atunci şi până acum n'au făcut decât să confirme zisele Domniei-Sale. S'a uitat însă că această perdea de fer începuse prin a fi o linie trasată la Yalta de către trei guverne extra-europene şi că Domnul Churchill a asistat în persoană la trasarea ei. S'a uitat că această linie a constituit fundamentul Cortinei de Fer fără de care Rusia Sovietică ar fi fost incapabilă să absorbe peste o sută de milioane de oameni.

În adevăr, izolarea completă de restul lumei creştine şi civilizate era şi este încă singurul mijloc pe care Kremlinul îl avea la dispoziţie pentru a-şi îndeplini planul lui de a distruge nu numai trecutul unui neam, însă chiar viitorul lui prin anihilarea personalităţei naţionale şi sociale al fiecărui individ în parte. Căci cine poate rezista mult timp unei propagande admirabil condusă şi unei lipse totale de contact între cei ce sunt menţinuţi în stare de sclavie şi lumea liberă? Intelectualii şi artiştii? Ei au fost în mare parte suprimaţi iar cei rămaşi în viaţă au fost acaparaţi şi cumpăraţi. Aristocraţii şi burghezii? Cei mai mulţi sunt morţi, în închisori sau deportaţi. Câţiva s'au resemnat. Ţăranii? Ei au ţinut totdeauna piept. Astă-zi însă poate că-şi zic că toate regimele se aseamănă şi că e normal ca să sufere şi să suporte trecerea de la o dictatură la alta.

Astfel, orice speranţă dispărând, capetele se înclină unele după altele şi cu înclinarea lor viitorul tinde să devie cel impus de o dictatură unică în numele unui ideal zis de libertate şi de egalitate.

Aceasta pare a fi situaţia şi aceasta ar fi situaţia dacă totul s'ar petrece aşa cum a calculat Politburoul de la Moscova ajutat de micile lui sucursale din capitalele ţărilor zise satelite. Cu alte cuvinte aceasta ar fi situaţia dacă perdeaua de fer ar separa realmente lumea sovietică de cea occidentală.

De fapt însă frontiera impusă s'a arătat şubredă, iar rezistenţa fizică, morală şi spirituală în loc să scadă devine pe zi ce trece din ce în ce mai puternică, contactul între cele două lumi mărindu-se în raport direct cu suferinţele celor de acolo. Cu toate sentinelele, cu toţi câinii, cu toată cenzura şi cu toate ameninţările, strigătele unora sau şoaptele din gură în gură a ţăranilor, pot fi auzite din ce în ce mai mult şi mai clar de către cei ce au urechi de ascultat. Nici închisorile, nici foamea, nici torturile, nici chiar zidul morţei, nu ajung să împiedece un contact continuu şi măreţ. Ba dincontra, îl provoacă. Căci suferinţa şi izolarea aţâţă focul adevăratei credinţe care la rândul ei se răspândeşte în rugăciune. Ori, nici o cortină de fer sau de oţel nu poate rezista unei rugi. Sunt unde mult prea vii şi mult prea puternice ca să nu străbată densităţile cele mai mari. În van au distrus Casele Domnului! Temniţele şi câmpurile de concentrare devin la rândul lor Biserici din cari o credinţă imensă porneşte la cucerirea lumei! Izolat, omul se închide în sine, ascultă cuvintele Domnului şi pe urmă se roagă. Şi cu cât durerea e mai mare, cu atât mai puternică e rugăciunea, iar moartea mai periculoasă pentru cei ce o provoacă.

Astfel, de la Nistru până la Tisa, de la Dunăre şi până în Munţii Tatrului, neamul românesc rezistă în creştinătatea lui profundă. Dar rezistă contra cui? Contra Moscovei? De sigur, în măsura în care Rusia încearcă să-l desnaţionalizeze. Contra comunismului? De sigur, în măsura în care comunismul sapă temeliile lui. Dar mai presus de toate, neamul românesc rezistă şi luptă contra tiraniei sălbatice care i-a fost impusă atunci când la o simplă conferinţă trei oameni de Stat au trasat în mijlocul lumei creştine o linie de demarcaţie.

Este foarte probabil, şi nu ne îndoim că la Yalta Onorabilul Winston Churchill a protestat contra acestei linii. Vocea lui însă nu a fost ascultată de ceilalţi doi. Pe atunci Domnul Churchill era răguşit, aproape afon. Biserica nu a fost consultată, iar Europei nu i s'a dat dreptul să emită vre o părere. Cortina de fer, acest monstru s'a născut cu atât mai uşor cu cât la naşterea ei nu a asistat nici unul din medicii capabili din lume, nici unul de acei ce şi-ar fi dat seama că copilul era un monstru.

Astă-zi însă monstruozitatea copilului născut la Yalta s'a impus tuturor, şi toţi, inclusiv Kremlinul caută să scape de acest monstru. Unii nu văd posibilitatea unei salvări decât prin război, alţii prin o absorbire totală, alţii iarăşi prin propagandă sau prin cuvinte stupide de mângâere. Puţini sunt însă acei ce-şi dau seama că cortina de fer, devenită între timp de oţel atârnă din ce în ce mai greu pe o vergea putredă. Rezultatul este că anumite formaţiuni oficiale ale refugiului politic duc o luptă absurdă pe terenul ales din timp de inamic. Aceste formaţiuni, compuse şi dirijate mai ales de fosile dinnainte de război, de oameni cari n'au înţeles încă „că s'a întâmplat ceva în lume şi la noi", nu au altă speranţă decât să se reîntoarcă în România veche, adică în regimul cari în definitiv ne-au dus ţara la dezastru. Incapabili să se înalţe deasupra propriilor lor interese, câţiva politicieni, prin ziare şi prin declaraţiile lor îşi pierd vremea în a dovedi în acelaş timp revolta refugiaţilor din străinătate şi toate reformele introduse în ţară după plecarea lor, fără să se întrebe dacă aceste reforme nu corespund cumva cu realitatea şi mentalitatea din ţară şi dacă unele reforme create de către comunişti n'au fost cumva acceptate de popor ca bune. Aceşti domni, incapabili de a realiza adevărata situaţie nu se gândesc decât, în cazul unei eventuale liberări, să pătrundă în ţară la coada armatelor aliate şi apoi să se reinstaleze în locurile ce ei cred că li se cuvin. În consecinţă singurul punct ce-i interesează este „viitorul război", război ce-l afirmă mereu tuturor Românilor din ţară şi din streinătate. Ori, cum de mai bine de cinci ani decând ei tot urlă a război, războiul nu a venit, acei Români care-i cred, au ajuns într'o stare penibilă de desperare ce-i împinge sau spre resemnare în ţară, sau la desnaţionalizare în streinătate.

De sigur un război este posibil. „Quid" însă dacă nu va fi război? Înseamnă că, cum zic unii, neamul românesc trebue să renunţe la existenţa lui, la lupta pentru liberare, la idealul lui naţional şi creştinesc? Dar atunci întreb: Pregătitu-au oamenii noştri de stat o acţiune politică pentru cazul că nu va fi razboi? Şi nu este oare laş şi stupid de a declara sus şi tare că numai un război poate încă să ne salveze şi că în caz contrar nu mai e nimic de făcut?

Alţii, de sigur mai inteligenţi se complac în a declara că salvarea neamului şi al ţărei nu e posibilă decât dacă Europa se uneşte şi dacă irredentismul german ar deveni un irredentism european în faţa căruia Moscova se va retrage. Nimic de zis contra. Însa „quid" dacă Europa nu se uneşte? Desperare? Nimic de făcut? S'au gândit oare aceşti domni că chiar necrearea unei Europe ar putea fi cumpărată la un moment dat cu liberarea ţărilor de dincolo de cortină şi că trebue să fim extrem de atenţi la toate tratativele internaţionale?

Şi ce sens au, în faţa acestor mari probleme discuţiile interminabile asupra viitorului regim în ţară şi asupra pretendenţilor la tron sau la prezidenţia republicei? Don Quichotte în luptă cu morile de vânt.

Ceace nu-i împedecă pe unii din marii noştri patrioţi să-şi piardă timpul stând cu mâna întinsă în faţa reprezentanţilor cu fonduri al Marilor Puteri şi să devie sclavii acestora pentru câteva fărâmituri aruncate în treacăt. Alţii din contra, mândri şi impertinenţi, preferă să rămie fioroşi cu mâna în buzunar.

Mâna întinsă, adică umilinţa şi vânzarea, ca şi mâna în buzunar, adică refuzul de a se adapta unei realităţi noi, nu sunt de sigur atitudini de bărbat de Stat. Căci când ai pretenţia, astăzi, de a face politică, îţi iai o răspundere imensă faţă de viitorul neamului şi al ţărei. Ori, de această răspundere nu poţi să scapi prin îngenunchiere sau prin acuzaţiuni chiar drepte aduse unora pentru anumite crime comise într'o perioadă revoluţionară, acuzaţii prin cari se caută a se îndepărta cât mai mult energiile unor Români în lupta pentru libertate. Fără discuţie, crimele au constituit la timpul lor greşeli fioroase. Însă greşelile politice ce s'au săvârşit de către însuşi acuzatorii, constitue ele crime cu mult mai grave ale căror rezultat a fost un număr infinit de mare de cimitire.

Cert, est normal ca „în libertate" partidele şi grupările politice să afirme doctrina lor şi să o sustie. Însă sub două condiţii: 1) Să nu se uite nici un moment că ţara nu e liberă şi că acolo nu mai sunt partide politice. 2) Că din punct de vedere social şi politic nu se mai pot opune astă-zi comunismului stalinian vechile doctrine depăşite de istorie şi de Timp. În adevăr, vechea democraţie ca şi vechiul naţionalism nu mai corespund nici cu tragedia neamului nici cu cea al lumei, amândouă fiind învinse de un nou ideal în care omul îşi caută libertatea şi stăpînul în acelaş timp. Stăpînul într'o logică care să-l îndrumeze, iar libertatea în posibilitatea ce i se va acorda de a-şi alege această nouă logică şi de a o interpreta. Căci pe teren pur ideologic este absurd să se dea lupta contra unei doctrine profund logice cum este doctrina marxistă, cu arma alogică al unui existenţialism, fie el creştin. Este, cu alte cuvinte absurd să se opue diavolului un simplu semizeu, atunci când numai Dumnezeu poate învinge diavolul. De acea, de altfel, atitudinea Bisericei Orthodoxe Române e mai uşor de atacat. Tocmai pentru că acestei Biserici, în aparenţă, îi lipseşte logica profundă a catolicismului, logica aristoteliciană. Nu trebue însă uitat că tocmai logica aristoteliciană a fost azi depăşită şi că deci amândouă bisericile, cea ortodoxă ca şi cea catolică vor fi obligate, prima să-şi impue o logică, a doua să se adapteze la o nouă logică . . . iar amândouă să-şi întoarcă privirile către acel sfânt uriaş care a existat cu mult înnaintea separărei Bisericilor, către Sfântul Augustin. **„Credem ut intelligam"** şi **„Si fallor sum"** trebue să se impue din nou şi unirea Bisericilor va fi poate posibilă în jurul lor.

Atacurile deci a unora contra Bisericei ortodoxe nu au astă-zi nici un rost şi sunt dăunătoare luptei ce se dă contra marxismului. Din nefericire, la unii uniaţi ca şi la unii ortodoxi, politica meschină de partid primează chiar asupra religiei creştine. Numai astfel se pot explica unele înţepături inutile apărute într'o bună revistă uniată la adresa ortodoxilor, precum şi situaţia dezastroasă de la Episcopia ortodoxă din America după repunerea în ordine al Bisericei din Paris.

Toata tragedia refugiului românesc provine din faptul că o parte din mahalaua politică a Bucureştiului s'a strămutat în occident unde, conştient sau inconştient îşi continuă opera de distrugere. Astfel foşti funcţionari al vechiului regim, vor să devie funcţionari ai viitorului regim. Iar cei ce au fost martirizaţi continuă să facă pe martirii, atunci când neamul are nevoe de energii libere şi aerisite. Şi unii şi alţii nu au realizat încă că în ţara unde Moscova a fost pusă în obligaţie să se separe de streini, ca şi în streinătate, îngerii sunt pe cale de a se revolta.

LEON NEGRUZZI

Ortodoxie românească

de închinare şi din împodobirea lui îşi făceau scop al vieţii. Tradiţia fericiţilor schivnici, ori a nevoitorilor deobşte s'a curmat. Neamul caligrafilor, al hrisografilor, al zografilor, al crucerilor, al gravorilor în lemn şi al popilor tipografi a apus.

Dar mărturiile evlaviei româneşti au rămas. Există şi Suceviţa şi Hurezii; s'au păstrat destule zugrăveli ale bisericilor moldoveneşti — zugrăveli pe care un învăţat ca Strzygowski le socoteşte unice în lume, în exuberanţa polichromiei lor, — există şi destule icoane brâncoveneşti; există şi crucile de lemn dela Dragomirna şi antimisele şi epigonatele dela Secul; există, încă, destule manuscrise împodobite cu miniaturi; există şi cărţile tipărite, cu râvnă şi pricepere românească, în pământ românesc, începând cu anul 1508; există clişeele de lemn din vremea lui Matei Basarab încoace, care veacuri de-a-rândul au împodobit cărţile cu conţinut creştin. S'au tălmăcit în limbă românească şi hotărârile Sinoadelor celor Mari şi sfinţii Părinţi şi Dascăli ai Bisericii: Ioan Gură-de-Aur, Vasilie cel Mare, Grigore de Nazianz, Athanasie cel Mare, Ciril al Ierusalimului, Augustin, Theodoret, Macarie cel Mare, Ioan Damaschinul, Dosofteiu Pustnicul, Isaac Sirul, Efrem Sirul, Teodor Studitul, Ioan Scărarul. Fericiţii nevoitori ai mânăstirilor şi schiturilor s'au îndulcit, necurmat, dela „fântâna curătoare" a înţelepciunii Patericelor, Lavsaicoanelor, Limonariilor, Filocaliilor, Alfavitelor sufleteşti, Îndreptărilor, Cărţilor de suflet folositoare. Duhovnicii satelor au aflat sfat şi îndreptar în Cazanii, în Epitome, în Psaltiri, în Vieţile Sfinţilor, în Molitvenice, în sfaturile dela Liturghier, în Ceasloave, — iar la vreme grea, în sfatul duhovnicilor şi stareţilor mânăstirilor.

Tâlmăcirile de cărţi — tipărite sau netipărite — erau însoţite de „Înaintecuvântări", preţioase contribuţii ale tâlmăcitorilor şi tipografilor noştri.

Circulaţia tipăriturilor religioase este foarte instructivă. Cercetătorii care au bătut, ani de zile, drumurile schiturilor, mânăstirilor, bisericuţelor de sat răzleţe şi drumul bibliotecilor cu tipărituri româneşti vechi, ştiu, de pildă, că Noul Testament se află, mai întotdeauna, în perfectă stare; iară filele Cazaniilor sunt tocite şi acoperite de stropi de ceară. Asta înseamnează că în pământul nostru nu s'a cetit Noul — Testament, ci Cazania, adică Evanghelia interpretată de Biserică. La fel, traducerile cărţilor greceşti scrise „împotriva dejghinării papistaşilor": sunt neatinse.

În vasta grădină a „Ortodoxiei" neamul nostru a adus specificul lui. Şi dintre florile vieţii în Hrisos se cuvine a însemna, în primul rând: cuviinţa, potolirea, cumpănirea, limpezimea şi smerenia gândului. Dela stilul arhitectonic şi dela icoană, dela cântarea în biserică până la săpătura în lemn; dela potolita manifestare a evlaviei lui şi până la gândirea teologică, aceste flori ale sufletului, cu care neamul nostru creştin nu are a se ruşina în Domnul, se vădesc pretutindeni.

„Ortodoxie românească" nu se află, evident, în tot ce a crescut, „din nebăgare de seamă, din lene, ori din altă pricină", în grădina duhului românesc. Buruienile urâte nu pot fi socotite cu florile. Ortodoxia românească nu trebue căutată în fapta şi în hotărîrea unui om necredincios şi cu pregătire teologică firavă, ca patriarhul Miron. Nu poate fi socotită ortodoxă nici Pastorala — aceeaşi şi subt Hitler şi subt Stalin (însă cu numele schimbate) — a patriarhului Nicodim, lipsit de tăria lăuntrică pe care trebue s'o aibă un arhiereu conştient de răspunderea locului în care stă. De asemenea, nu este ortodoxă lucrarea patriarhului, năimit, Justinian.

Ortodoxie românească veţi afla în traiul şi în hotărîrile cumpănite ale unui mitropolit ca Grigore al Ungrovlahiei (Grigore Dascălul, Grigore IV, Miculescu), umil în tot ce ţine de treburi personale, — dârz, neînduplecat, în faţa neruşinării şi a abuzului, chiar când acestea au susţinerea Ţarilor.

Ortodoxie românească se află în vieaţa şi în Rânduielile lui Calinic, episcopul Râmnicului. Ortodoxie românească veţi afla în ţinuta, nemiloasă, a unui Gherasim Safirin, care nu putea înţelege că vieaţa unui mitropolit-primat poate fi pătată de amestec cu muiere. Ortodoxie românească veţi afla în evlavia, în râvna, în hărnicia şi în asprimea faţă de tot păcatul, a aprigului arhimandrit oltean Athanasie. Ortodoxie românească veţi afla chiar în cântarea noastră bisericească. Ortodoxie era în slujba Priveghierii din mânăstiri, unde, după amintirile arhimandritului Inochentie, „nouă arhimandriţi ţineau strana dreaptă şi nouă pe cea stângă, toţi cu bărbile pân'la brâu, cântând de nu te mai simţeai pe pământ, ci în cer". Ortodoxie era în felul cum stareţul Athanasie dela Izbuc cânta „Braţele Părinteşti", la slujba călugăririi ucenicilor lui; ori în cântarea Axionului Maicii lui Dumnezeu, intonată — chiar cu gorgoane şi cu omaloane — de protopsalţii mitropoliilor; de cântăreţii de ţară ardeleni, ori de talentaţii şi originalii cântăreţi moldoveni! Şi însfârşit ortodoxie românească veţi afla în curăţiia, în cuviinţa şi în potolita bucurie cu care neamul nostru paşnic întâmpină Sărbătoarea Sărbătorilor, Învierea din morţi a lui Hristos.

Practica divorţului, cu repeţirea Tainei nunţii, existentă şi la noi, poate fi ce voiţi: treabă căzăcească, turcească, grecească, ori românească. Dar ortodoxie nu este. Deasemenea teoriile — la modă astăzi — despre „spiritul colectivităţii" sau „spiritul poporului unit în dragoste" ca garanţie a adevărului în Biserică, nu sunt creştine ortodoxe. Teoria „democraţiei spirituale" pe care încearcă s'o pună pe picioare teologii lui Justinian — şi nevinovaţii lor ucenici de pe aici — n'are nicio atingere cu ortodoxia românească.

Arhimandritul Eufrosin Poteca, motreanul, pretindea dela „tot tâlmăcitoriul" să cunoască bine „doauă lucruri". Tot două lucruri se cuvine să cunoască bine orice „ortodoxist" rumân:

a) să cunoască învăţătura ecumenică a Bisericii mià, àghia, katoliki, kai apostoliki;

b) să cunoască viaţa în Hristos a neamului românesc, dintru început şi până în zilele noastre.

Căci numai aşa va putea fi în stare să facă migăloasa operaţie de confruntare şi de cernere, fără de care toată discuţia în jurul „ortodoxiei româneşti" înseamnează pierdere de vreme.

G. RACOVEANU

SCRISORI DIN U. S. A.

Marginalii la ultimele alegeri

Cele două adunări ale celor două mari partide istorice americane: Democraţii şi Republicanii, pentru alegerea candidatului la preşedinţia Statelor Unite, în vederea alegerilor din Noemvrie, au luat sfârşit. Republicanii, aşa cum era şi de aşteptat, şi-au ales candidatul în persoana **Generalului Eisenhower.** În lagărul democrat, marea surpriză a constituit-o alegerea guvernorului statului Illinois, **Adlai Stevenson,** care până în ultimul moment, a refuzat să-şi puie candidatura. Surpriza a fost cu atât mai mare cu cât guvernorul Stevenson n'a luat parte activă la campaniile preliminarii alegerilor şi n'a intenţionat câtuşi de puţin să-şi puie candidatura pentru acest post. Este greu de prevăzut, care anume dintre cei doi candidaţi vor reuşi să câştige bătălia electorală, pentru a intra în **Casa Albă.** Partidul democrat, se găseşte de douăzeci de ani mereu la conducere şi speră să rămâie şi în viitorii patru ani. Rezublicanii, reuşind să câştige numirea Gen. Eisenhower, — una dintre cele mai mari personalităţi militare şi politice ale Statelor Unite, — care se bucură de mari simpatii în ambele tabere, nădăjduesc la rândul lor, să rupă de data aceasta tradiţia şi să iasă victorioşi în noile alegeri. Ori cum ar fi, şi ori ce schimbare va urma să aibe loc în urma alegerilor din Noemvrie, cert este că Statele Unite îşi vor continua în politica lor externă, drumul bătătorit până acum cu atâtea mari sacrificii, rămânând ceea se sunt; adică bastionul luptei anticomuniste. Schimbările de atitudine şi revizuirea politicei externe a Statelor Unite, anunţată de ambii candidaţi, nu va diminua, ci dimpotriva — după cum este de aşteptat — va accentua lupta pentru impunerea drepturilor omului, **lupta împotriva imperialismului sovietic, a barbariei şi demenţei comuniste.**

Pentru noi, cuvintele rostite de către Preşedintele Truman la 28 Maiu, cu ocazia primirii delegaţiei „Comitetului American de acţiune împotriva deportărilor în massă din România" la Casa Albă; că **România va fi din nou o ţară liberă,** rămân deci valabile, indiferent de persoana care va fi chemată de către poporul american să conducă destinele acestei ţări, în anii cari vor urma. Statele Unite se găsesc în prezent angajate într'o luptă, din care vor putea ieşi numai biruitoare. Pe umerii noului Preşedintele al Statelor Unite, indiferent dacă el este democrat sau republican, apasă aceeaşi grea sarcină şi responsabilitate: de a da lumii pacea şi liniştea după care ea jindueşte de atâţia ani. **Fără ajutorul Statelor Unite — care este în prezent cea mai mare forţă militară şi politică din lume — realizarea acestui deziderat, nu este posibilă.** Şi cei doi candidaţi la postul de viitor Preşedinte al Statelor Unite, sunt deplin conştienţi de marea lor misiune istorică. Ei ştiu că numai Statele Unite vor mai putea opri în loc tăvălugul moscovit care ameninţă să calce şi să strivească şi restul lumii rămas încă liber. Luptând pentru respectarea drepturilor omului şi pentru instaurarea unei epoci de linişte, pace şi prosperitate, Statele Unite nu pot uita că dincolo de cortina de fier, domneşte teroarea, demenţa şi moartea. Şi nici nu pot neglija realitatea crudă, că atâta timp cât dincolo se găseşte o lume care suferă şi-şi ţipă dreptul la libertate şi pace, nici o realizare pacifică nu este posibilă.

Nu numai poporul american, ci lumea întreagă îşi pune nădejdea eliberării din coşmarul pe care-l trăeşte azi, în persoana noului Preşedinte al Statelor Unite, **care nu aparţine numai ţării şi poporului său, ci este menit de împrejurările istorice să fie conducătorul politic — şi militar — al întregii lumi doritoare de pace şi libertate.**

N. NOVACOVSCHI

A APĂRUT :

ION V. EMILIAN, **Honneur et Patrie,** Innsbruck, 1952 16 pagini.

ION LUCA CARAGIALE, Cuentos. Introducere de Aurel Răuţă. Publicaciones de la Asociacion Hispano-Rumana. Salamanca 1952. [illegible] pagini.

DESTIN, nr. 3 Madrid, 19[illegible]

REPUBLICANE

PREA MULTE ARTICOLE

In noul proiect de Constituţie al R. P. R. (proiect cu 105 articole!) cetim următoarele:

„**Art. 84. Libertatea de conştiinţă** este garantată tuturor cetăţenilor Republicei Populare Române".

„**Art. 85.** Potrivit intereselor muncitorilor şi în scopul de a întări regimul de democraţie populară, legea garantează cetăţenilor Republicei Populare Române:

a) **libertatea cuvântului;**
b) **libertatea presei;**
c) **libertatea adunărilor** şi a întrunilor;
d) **libertatea cortegiilor şi a demonstraţiilor de stradă".**

„**Art. 87. Inviolabilitatea persoanei** este garantată cetăţenilor Republicei Populare Române.

„**Art. 88. Inviolabilitatea domiciliului** cetăţenilor şi **secretul corespondenţei** sunt protejate de lege".

Până aici, toate bune: s'ar putea spune că democrăţiile populare (ale norodului!) au . . . luat pe arcuş — ba le-au şi lăsat în urmă — ideile Vestului burghezo-imperialist. (In grădini zoologice se pot vedea maimuţe care curăţă piersica de pieliţă mai abitir decât cucoanele).

Cu **Art. 86** însă Constituţia demo-narod-populară îşi dă'n petec. Aci stă scris:

„**Orice asociaţie cu caracteer antidemocratic sau fascist este interzisă. Participarea la asociaţii de acest fel este pedepsită de lege".**

Bine, bine . . . dar atunci cum rămâne cu **garantarea** „libertăţii conştiinţei"? Dacă conştiinţa cetăţeanului nu va putea să respire populăreşte? Au, atunci, conductorii Republicei vreun meşteşug (în afară de injecţiile „adevărului"!) pentru democrăcirea conştiinţei?

În romanul lui George Orwell ni se înfăţişează unul. E însă prea complicat; prea nepractic. Şi apoi e prevăzut abia pentru anul 1984, pentru o vreme în care omenirea va fi deja coaptă spre a se „mula" pe **realităţile** cele nouă.

Nu, nu! Pentru o republică atât de populară, 105 articole în Constituţie sunt prea mult. Nu e nevoe de atâta părintească grijă pentru cetăţean. Noi am propune o constituţie cu două articole şi anume:

Art. 1. De azi înainte, toţi cetăţenii Republicei Populare Române vor crede, vor mărturisi şi vor lucra numai ce vreau Eu (numele ciolovecului însărcinat cu administraţia Republicei).

Art. 2. Ce vreau Eu, vor afla ei, după arestarea şi condamnarea lor.

VIS ÎMPLINIT

„România Liberă" (3. August 52) publică un reportaj din Galaţi asupra iubirii cu care este, pretutindeni, întâmpinat proiectul de Constituţie al R. P. R. De pildă, muncitorul I. Jora l-a cetit şi l-a poftorit, cu muierea lângă el, înainte de a-şi face semnul crucii şi a porni la lucru, Cităm:

«A citit cu nesaţ rând cu rând Proiectul de Constituţie. Acum, acasă, până să plece la lucru, reciteşte cuvintele acestea, care-i spun atât de multe . . . Citeşte cu glas tare; aşezată alături, ascultă cu atenţie tovarăşa lui.» . . .

«Ioan Jora citeşte Proiectul Constituţiei marilor drepturi şi libertăţi înfăptuite în ţara noastră, şi fiecare cuvânt îi întoarce gândul spre anul acela. De atunci multe s'au schimbat; muncitorii de port muncesc liber, organizat, cu mijloace tehnice înaintate, macaralele şi transbordoarele înlocuesc zi de zi mai mult munca braţelor.

Ioan Jora a terminat de citit. Priveşte spre peretele dinspre căminul frumos acoperit cu o carpetă. Acolo, turnat în bronz, chipul tovarăşului Stalin îi dă încredere, îl îndeamnă la muncă paşnică şi creatoare . . .

— Voi lupta aşa cum ne învaţă marele Stalin, pentru pace, pentru viaţă. Voi lupta pentru întărirea măreţelor cuceriri înscrise în Proiectul Constituţiei noastre».

Bietul Jora!

Câtă fericire, numai la cetirea Constituţiei! Dar când i-o vor şi aplica-o! (Mai ales de nu va fi „tare de contistuţie"!).

CA LA SFÂNTUL PAVEL . . .

„În Republica Populară Română munca este o datorie şi o chestiune de onoare pentru fiecare cetăţean capabil de muncă, după principiul «cine nu munceşte nu mănâncă»". (Art, 14 din Proiectul de Constituţie a Republicii Populare Române.)

Principiul din Sfântul Pavel este chiar între semnele citării. Trimiterea însă lipseşte. (De teamă că luând-o „pe şiorul apei" cetitorii proiectului de constituţie ar mai putea găsi la Scriptură câte ceva, care . . . ar cădea greu pe picioarele devenite - vorba Scripturii - capete în R. P. R.).

ANA A AJUNS „A"

Din articolul de fond al „României Libere" din 20 August 52:

«Partidul Muncitoresc Român condus de Comitetul său Central, în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a sdrobit fără cruţare devierea oportunistă de dreapta ai cărei principali purtători au fost A. Pauker, V. Luca şi T. Georgescu. Partidul a desvăluit şi sdrobit politica contrarevoluţionară a deviatorilor de dreapta al căror scop era restaurarea capitalismului».

Pe când vom ceti că Gheorghe Gheorghiu-Dej este G. G. D.?

G. R.

DATORIA NOASTRĂ

ÎNTRE DECLARAŢIILE PREŞEDINTELUI TRUMAN ŞI DECLARAŢIILE GENERALULUI EISENHOWER

În faţa foştilor combatanţi americani care au scăpat Europa din ghiarele uneia din cele două primejdii care o ameninţau, fostul Generalissim Dwight D. Eisenhower, candidat la preşedinţia Statelor Unite ale Americei, a vorbit despre a doua primejdie, care ameninţă grav, nu numai Europa, ci întreaga Lume.

Marele Soldat a declarat — spre bucuria tuturor popoarelor căzute în robia comunistă — că U.S.A. nu numai că trebue să devină atât de tare încât în faţa puterii ei pofta lui Stalin de a robi popoare noi să îngheţe, — ci trebue, încă de pe acum să-l facă pe marele brigand al vremilor noastre să înţeleagă că e nevoe să-şi ia mâinile de pe ţările paşnice pe care le-a atacat şi le-a robit.

Spre deosebire de General, Preşedintele Harry S. Truman, în calitatea sa de răspunzător de politica Marelui Popor a declarat că Perdeaua de fier şi zidurile Kremlinului nu se vor dărâma la sunetele unei trompete de luptă electorală; că a încerca acum (subliniem cuvântul Preşedintelui) să liberezi popoarele Europei robite de Stalin ar însemna să transformi ţările acestor popoare într'un câmp de războiu atomic; ar însemna să încurajezi revolta acestor popoare şi să dai tiranilor prilej pentru noi băi de sânge.

Noi, tăcuţi reprezentanţi ai popoarelor robite, ascultăm, cu linişte şi cuviinţă, şi cuvântul Preşedintelui şi cuvântul Soldatului. Noi ştim că în politica externă a Statelor Unite şi Soldaţii şi Preşedinţii vor fi una. Dacă astăzi unul declară ce celălalt nu poate declara, nu sunt deloc motive de nelinişte. Soarta Europei stă astăzi în mâinile Statelor Unite. Soarta Europei înseamnează însă totodată soarta Americei şi a lumii întregi. Un compromis nu mai este posibil. Căci spre deosebire de Nebunul de ieri, Tâlharul de astăzi numai poate da înapoi. Asta este tragedia lui: ori învinge, ori moare.

Iată de ce pieirea primejdiei comuniste este sigură. Modul de acţiune şi alegerea momentului suprem nu stă în mâinile noastre. Datoria noastră — a celor ce aşteptăm ziua în care ca Dreptul Simeon să putem striga: „Acum liberează pe robul tău!" — este să aşteptăm şi să sperăm.

R.

REPUBLICANE

DEGRADEAZĂ SENSUL PROGRESIST . . .

„România Liberă" a avut proasta inspiraţie să deschidă o rubrică intitulată „Răspunsuri la întrebări". În numărul său din 5 Aug. 52 cată a răspunde întrebărilor multor cetitori cu privire la „garantarea dreptului de azil cetăţenilor străini urmăriţi", principiu înscris în proiectul de constituţie al R.P.R. (art. 89).

«Dreptul de azil există ca principiu juridic în dreptul internaţional de acum circa 150 de ani. Astăzi ţările capitaliste încalcă acest drept în mod grosolan. Guvernele dolarizate degradează sensul progresist al acestui principiu de drept şi îl folosesc ca paravan pentru încălcarea acordurilor internaţionale sau pentru mârşavele lor provocări războinice, găzduind pe teritoriul lor trădători, vânzători de ţară, dezertori, criminali de război şi criminali de rând fugiţi din ţările de democraţie poulară. Guvernele reacţionare refuză să predea de pe teritoriul lor pe criminalii de război care au săvârşit crime bestiale pe teritoriul ţărilor din lumea socialismului. Mai mult chiar, aceste elemente sunt stimulate şi sprijinite pe faţă în acţiunile lor criminali de către guvernele subordonate Washington-ului. Legea celor „100 milioane dolari"" a lui Truman, subvenţionează activitatea teroristă şi de spionaj a acestor lepădături ale societăţii fugite de teama justiţiei populare».

Nu ştiu dacă „întrebătorii" vor fi mulţumiţi cu lămuririle date de gazeta comunistă cu privire la respectarea acestui principiu juridic. (A cărui valabilitate se schimbă, după loc şi dobitoc). Credem însă că redactorul „României Libere" ar mai fi trebuit să adauge următoarea explicaţie:

„Trădătorii, vânzătorii de ţară, criminalii şi mârşavii" nefiind doriţi în R.P. Socialiste, fug spre Vest. Oamenii de treabă — de lipsă în R.P.S. — din timiditate nu fug spre Ost. Pentru care pricină — spre a putea şi ele acorda cuiva sacrul drept de azil — Guvernele R. P. Comuniste se văd nevoite să-i . . . răpească din Vest şi să-i aducă în Ost la azil. Căci raptul, ca la fete, place.

CE AR FI FĂCUT GRIGORE ORBELIANI

„România Liberă" (3 Aug. 52) publică următoarea mărturisire a scriitorului georgian, câştigat pentru ideile de democraţie populară a norodului, G. Leonidze:

«Am vizitat într'o zi de toamnă satul în care s'a născut clasicul literaturii georgiene din secolul al XIX-lea, poetul Grigorie Orbeliani. Înainte de moarte, el a scris:

Am îmbătrânit, dar de fericire nici pomeneală,
Şi patria mea este sdrobită
Şi în suflet nu mai există nicio speranţă . . .
Cât amar o să duc cu mine în mormânt!

Ce ar fi spus astăzi poetul văzând patria lui renăscută, patria lui care după 2 500 de ani de existenţă este luminată de soarele Constituţiei Staliniste».

Săracul Orbeliani! Ce-ar fi spus, ce-ar fi făcut? Credem că şi-ar fi făcut sama! (De fericire, evident!).

CURIOZNICE

În numele artelor române, Cella Dima „decorată cu ordinul muncii cl. III", dă expresie fericirii neamului artiştilor la cetirea proiectului de Constituţie a R. P. R.:

«Citirea proiectului noii Constituţii umple de bucurie şi de îndreptăţită mândrie inima fiecărui slujitor al artei. Grija şi interesul statului pentru artă sunt consfinţite prin legea cea mai de seamă a ţării!

Îmi întorc privirea în trecut. Ce însemna actorul în societatea în care arta era degradată, profanată? — Un bufon, de glumele căruia se inveseleau cu „indulgenţă" domni gulerați şi cucoane obeze; sau un tragedian „nefericit" care storcea lacrimi în batiste dantelate. Când cortina cădea şi luminele sălilor de spectacol se stigeau, nimeni nu-şi mai amintea de „veselul" sau „nefericitul" actor». (R. L. din 20 Aug. 52).

De mirare numai de ce actorii de altădată, miluiţi de domnii cu guler şi de cucoanele obeze, astăzi când sunt sărbătoriţi de tovarăşii (fără guler) şi de tovarăşele (fără obezi) decât să „joace teatru" mai bine merg la închisoare!

„CHEMĂRILE" DE 23 AUGUST 1952 ALE C. C. P. M. R.

Vrând a nu fi mai prejos de tovarăşii lor de credinţă chinezi, mongoli, coreeni (ori Români din exil), Românii din comitetul central al partidului muncitoresc al R.P.R. au lansat vreo 47 „chemări" în cinstea zilei de 23 August. Redăm aci, după România Liberă, o parte din ele.

1. Trăiască 23 August, măreaţa sărbătoare a eliberării Patriei noastre de către glorioasa Armată Sovietică!

2. Trăiască marea şi invincibila Uniune Sovietică, eliberatoarea ţării noastre, bastionul păcii, democraţiei şi socialismului! Recunoştinţă fierbinte faţă de poporul sovietic eliberator, pentru marele ajutor politic, economic şi cultural pe care ni-l dă!

3. Glorie invincibilei Armate Sovietice, straja păcii, libertăţii şi independenţei popoarelor!

4. Slavă marelui Partid Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice, partidul lui Lenin şi Stalin, farul călăuzitor al oamenilor muncii din lumea întreagă!

5. La luptă împotriva aţâţătorilor sângeroşi la un nou război mondial — imperialiştii americani şi englezi, duşmani de moarte ai independenţei şi libertăţii popoarelor!

9. Salutul nostru fierbinte marelui popor chinez, care sub conducerea partidului comunist construeşte patriei sale un viitor fericit!

10. Salut frăţesc eroicului popor coreean şi vitejilor voluntari chinezi, care luptă pentru libertatea şi independenţa patriei lor, împotriva criminalilor agresori americani şi englezi!

12. Salutul nostru frăţesc patrioţilor jugoslavi, care luptă împotriva regimului fascist titoist, pentru eliberarea patriei lor de sub jugul imperialismului! Jos clica fascistă a lui Tito!

13. Salut frăţesc oamenilor muncii din ţările capitaliste, care sub conducerea partidelor comuniste luptă împotriva imperialiştilor aţâţători la război, pentru pace, democraţie şi socialism! Trăiască lupta popoarelor din ţările coloniale şi dependente pentru scuturarea jugului imperialist!

14. Oameni ai muncii! Luaţi parte activă la discutarea Proiectului noii Constituţii a R.P.R., Constituţia marilor depturi şi libertăţi ale poporului muncitor, bilanţ măreţ al realizărilor şi victoriilor noastre pe drumul socialismului!

39. Baza puterii populare în Republica Populară Română este alianţa clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare, în care rolul conducător aparţine clasei muncitoare.

Trăiască alianţa dintre **clasa** muncitoare şi ţărănimea muncitoare!

43. Trăiască guvernul Republicii Populare Române!

44. Trăiască Partidul Muncitoresc Român, forţa conducătoare în Republica Populară Română, inspiratorul şi organizatorul victoriilor noastre!

45. Trăiască Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej!

46. Slavă celui mai iubit prieten al poporului nostru, genialul conducător şi învăţător al oamenilor muncii din întreaga lume, marele stegar al luptei pentru pace şi socialism — tovarăşul Stalin!

G. R.

INFORMATIUNI

În ultimele zile ale lui August au fost arestaţi în Bucureşti şi în oraşele din provincie încă 6.000 de oameni.

Papa Pius XII a numit pe arhiepiscopul Wienei, **Cardinalul Innitzer,** Legat papal la Ziua Catolicilor în Wiena şi l-a primit în audienţă particulară.

Monseniorul **Dr. Ovidiu Bejan** a fost numit „Defensor Vinculi" (Procurator) la cel mai înalt tribunal al Bisericii Catolice: Sacra Romana Rota. E pentru prima dată că un Român face parte din numărul marilor demnitari ai Curiei Romane.

În biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim îşi fac apariţia, cu regularitate strictă, la toate slujbele, funcţionarii Legaţiei U. R. S. S. în frunte cu tovarăşul Şef. Soţiile lor au fost văzute dând Acatiste. Faptul este viu comentat în Ierusalim.

Domnul **Mircea Eliade** a ţinut la 21 August două conferinţe la **Ascona** („Institut für die Symbolforschung") despre: **„Puissance et sacralité dans l'histoire des religions",** — iar între 2 şi 6 Septembrie a dirijat seminarul **„Mythus und Religion"** la „Europäisches Forum" din **Alpbach** (Austria).

„Omul şi Istoria" este tema Congresului Societăţii Internaţionale de Filosofie ce se va ţine la **Strassburg,** între 10—14 Sept. 52.

Manchester Guardian din 4 Aug. 52 a publicat o scrisoare a D-lui Dr. **Ion Raţiu** în chestiunea afirmaţiilor făcute de D-l **John Strachey** despre comunism, într'un articol din acelaşi ziar.

Un parastas pentru odihna sufletului Regelui Ferdinand Întregitorul s'a oficiat la München în ziua de 24 August, cu prilejul împlinirii a 25 de ani dela moartea sa. Au participat numeroşi Români din Bavaria.

În seara de 19 Iulie s'a jucat la München **„O noapte furtunoasă"** a lui Ion Luca Caragiale. Interpreţi: Prof. Iosif **Mateika** căruia i se datoreşte în mare parte pregătirea şi buna reuşită a reprezentaţiei; Doamnele Liuba **Pop** şi Maria **Calogera;** Domnii George **Bulumete,** Vasile **Florescu,** Aurel **Popescu,** Laurian **Ţâlnariu.** A asistat un numeros public din toate cercurile româneşti.

«**P. S. S. Episcopul Victor Leu**», înturnându-se din Asia Mică îşi continuă activitatea pastorală în Wiena. După vizitarea spitalelor P. S. Sa cercetează, în prezent, temeinic închisorile locale.

DIN R.P.R.

RESTAURANTE DE LUX. — Din cauza lipsei de consumatori, mai mult de jumătate din restaurantele de stat din Capitală au fost închise. Cele rămase încă în funcţiune au fost grupate în 2 categorii: de clasa I-a şi de clasa II-a. Din prima categorie fac parte următoarele restaurante: Athenée Palace, Capşa, Ambasador, Nestor **(nu mai este cofetărie),** Pescăruş **şi** Parcul Trandafirilor **(fost „Mon Jardin"). La aceste restaurante preţul unei fripturi este de 8—9 Lei, o sticlă de vin înfundat (3/4 litru) costă 15—30 Lei, iar o felie de pâine 35 Bani. Feţele de mese sunt pretutindeni de hârtie, iar şervete nu există nicăeri (nici de hârtie). Consumatorii se recrutează din noua aristocraţie a partidului, din funcţionarii sovietici şi din membrii delegaţiilor de comunişti occidentali invitaţi ai regimului.**

ACT DE SABOTAJ. — În primele zile din luna Iulie 1952, un incendiu violent a distrus toate instalaţiile fabricei de iută din Calea Rahovei (Bucureşti). Peste 30 de salariaţi ai acestei întreprinderi, bănuiţi a nu fi străini de această întâmplare, au fost arestaţi şi se aflau în cercetarea D. G. S. P.-ului din Capitală.

I. V. E.

*

NUMAI 2.500.000!

Din **Geneva** se anunţă că în şedinţa ultimă a comisiunii speciale a Naţiunilor Unite pentru cercetarea problemei prizonierilor de războiu, ambasadoarea Statelor Unite în Danemarca, **Mrs. Eugenie Anderson,** a rostit, în aplauzele delegaţilor, un cumplit rechizitoriu la adresa acelei Mari Puteri care mai ţine încă în robie 2,5 milioane de prizonieri de război germani, japonezi şi italieni. Delegatul Germaniei, **Dr. Hans Hirschfeld** a înfăţişat comisiunii date din care reiese că U. R. S. S, şi statele satelite mai ţin prizonieri 1.950.000 Germani (din aceştia, 750.000 persoane civile). Delegatul Italiei, **Dl. Luigi Meda,** a prezentat dovezi că în mâinile Ruşilor se mai află 63.000 soldaţi italieni.

Pentru prizonierii români din U. R. S. S. (la care guvernul „român" al R. P. R. a renunţat formal) n'a ridicat nimeni vreo pretenţie.

Se vor fi gândit, poate, delegaţii că . . . n'are nici un sens mutarea unor oameni din raiul rusesc în cel republican românesc.

GER.

ÎNDREPTAR apare odată pe lună. Redacţia şi Administraţia: Dr. Flaviu Popan, München 5, Kapuzinerstraße 38 DEUTSCHLAND, US-ZONE

Druck: Freisinger Tagblatt, Freisin